

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, November' 28-dikán, 1826.

Nagy Britannia.

Itt következnek-még néhány Ministeri pohárköszöntések, mellyek az új Lord Májor' beiktatási ebédjénél eléfordultak: — „Én, így szollott Liverpool, egész hosszú Ministeri pályafutásom alatt meg nem szüntem törekedni azon, hogy hazám' valóságos jóvát és boldogságát előmozdithassam: hanem ezen törekedéseim mellett a' közönség' vélekedésének Controljáról se vettem soha le figyelmemet, az az, a' közönséges vélekedéssel megegyeztetni kívántam tselekedeteimet. Azonban, a' közönséges vélekedések között is tsakugyan mindenkor a' kereskedési nagy világ helybehagyó vélekedését tartottam legnagyobb betsben, e' volt mindenkor szemem előtt legkedvesebb 's leghízelkedőbb; azoknak a' vélekedése tudniillik, kiktől ezen szempillantaiban körül vétetve szemlélem magamat.“

Minister Cannig azon időszakaszról szollván, melyben egész Európa egy igen széles kiterjedő háboruba lévén elegyedve, 's ebből már szerentsésen kifejtözve lévén, azon időpontra jutott, midőn a' Státus' fő hivatalaiban lévő embereknek munkáji jóval könnyebbek, mint ez előtt voltak; sőt összehasonlítva nagyon tsekélyek: 's minthogy ezek tsak a' békességnek fenntartatását, 's a' mesterségeknek és kereskedésnek az egész földön virágoztatását tárgyazhatják, tehát innét az is következik, hogy ezeknek következése az emberekre nézve a' legkellemetesebb megjutal-

maztatás: Uraságtok, így szolla tovább a' Minister“ — magok hallák egy Fő Idegentől (a' Fr. Nagykövettől Polignac Hercegtől), hogy azon ország, mellyel Uraságtok a' világi Uraságért husz esztendeig tusakodtak, mostanában mitsoda ítéllettel légyen. Ezen Országnak gondolkodásai, szerentsére nagyon békességesek és barátságosok, és én azterössithetem, hogy ha ezen ebédkező szalában most a' több Udvaroknak Képviselőjik is jelen volnának, a' Frantzia Ország' nevében kifejeztetett gondolkodás' módját magok is mindnyájan visszonozták volna (ezen kifejezés nagyon tetszett.). Ha én olly szerentsés leszek, úgy mond, hogy a' békességnek és tsendességnek, mellyek szerentsénkre mindenütt uralkodnak, fenntartatásokat véghez vihetem, úgy én a' Státusnak szolgálatjában magamat igen gazdagon megjutalmaztatva lenni tartom.“

Az új Parlamentumnak kinyittatásához, a' melly Nov. 21-dikére volt határoztatva, már 14-dikben tétettek az előkészületek. E' napon mind két Házak' tagjai özsze gyültek déli 12 órakor azon formálitásoknak meghatározására, a' mellyeknek meg kell tartatni. Legelőbb is az alsó Ház tagjainak felesküvése ment véghez. A' felső Ház tagjai ez alatt tsak mint nézők úgy voltak jelen. A' czerimonia 2 órakor végződött. A' felső Házban éppen ezen időpontban a' Lord Cancellarius 'sa' Korona' Biztosai, Liverpool, Harrowby, Westmore-

land, és Bexey Lordok, egész Pair-ruházatba öltözködve, béültek a' thrónus' előtt álló ülőhelyekre. A' L. Cancellarius a' felső Ház' fekete páltzás postáját által küldtte az alsó Házhoz olly izenettel, hogy a' Királytól a' van réa' bízva, hogy az alsó Házat hívja-meg, hogy váloszson magának Elölülőt, úgy nevezett Orátort, a' ki más nap' a' Felség által lejendő megerősítettés végett a' felső Ház' rostélyá előtt jelenjen meg. Az alsó Ház ezen rendelkezésnek vétele után azonnal vissza tért a' maga szálájába, 's Orátort válosztott magának, ki, mint a' Párisi Csillag jelenti, most is az a' Sutton úr, ki az utóbbi Parlamentumban volt. Ugyan az alatt, míg a' felső Ház' palotájában jelen voltak 's annak rostélyái előtt állottak, felolvastatott előttök a' Királynak azon tellyes meghatalmazása is, hogy Üléseiket kinyithassák. Mind ezek után következett a' Lord Cancellariusnak feleskűvése, mellyet azután rendre a' Pairek is mindnyájan megtettek, 's több e'-felek.

Az Arany-part nevű Áfrikai partokon ismét hadat indítottak az Anglusok ellen az Ashantesek, melyről e'-képpen írnak az Anglus levelek: — „

„Ma Nov. 13-dikán estve érkezett vissza az Arany-partoktól a' Lively nevű Fregát 51 napi útozás után azon Tiszti tudósításokkal, mellyek onnét az Ashantesekekkel való új hadakozásról az Országlószékhez küldettettek. Minden környülállások azt mutatják, hogy ezen nemzet a' maga utóbbi megverettése óta meg nem szünt boszszúlló és foglalásokra célzó plánumokon forgatni az eszit. Az új Király' plánuma a' volt, hogy minden környülállásokat jól elintéztvén, nem tsak az Anglus, hanem a' Dánus és Belga plántatartományokat is egyszerre meglepje. De szerentsénkre nem vihette véghez, ámbár nagy titokban tette készületeit, hogy a' mi Szeretsen plántatartományaink azokat meg

ne sajdittsák, 's az Anglus Kormányozónak meg ne jelenttsék, mint hogy ezek, mint az Ashantesek' szomszédai, az új Király' készületeit látván, nagyon megijedtek 's egyenesen az Anglus Kormányozóhoz folyamodtak. Abban, hogy az új Király most az Anglusokkal együtt a' Dánus és Belga Coloniákra is rájok ütött, az a' jó volt az elsőkre nézve, hogy most ezek is az Anglusokkal együtt tartottak, nem úgy, mint az előbbeni hadakozásban, mikor az előbbeni Király tsak az Anglusokat támadván-meg, ezek akkor nem olly könnyen vehettek rajtok erőt.

„Minekutánna tehát most az új Király minden készületeket titkosan megtéttett volna, a' vala 'a plánuma hogy össze gyűjtött sergei által véletlenül kezdje-el a' hadakozást, 's Szeretsen Coloniákat előbb elfoglalja, hogy sem az Anglusok azoknak segítségére mehetnének. Ezen megrettent Coloniák azt kívánták az Anglus sergek' vezérétől Oberstlieutenánt Purdontól, hogy küldjön nekik fegyvert és munitziót, megígérvén, hogy ahoz ők még annyit fognak a' kereskedőktől vásárlani, hogy legalább 12,000 embert kiállithassanak magok között, és hogy most nem fognak az ellenség lőtt megfutamodni, mint a' szerentsétlen Makartney' idejében tselekedtek.

„Purdon tellyesítette az ő kívánságokat 's annyi hadi készületet küldött nekik, a' mennyi nélkül maga el-lehetett. Öt tsapatokra osztotta-fel őket, mellyek között két tsapatot a' tsatázó rend két szárnyaira állított. A' más három tsapatból az első tsatázó lineát formálta; melyben éppen magokat az Ashantisokat követte, kik azon Contingentiákból, mellyeket nekik az ő Szövetségeseik adni tartoznak, 's a' mellyekbe ők nem nagy bizodalmat szoktak helyheztenni, az első tsatázó lineába állítják, hol többire valóságos Ashantisek tsak a' tiszték szoktak lenni. A' Coloniákat is mind felköltötte Purdon, melly sze-

ment valami 12,000-re szaporította ezen honni népet, 's nem adott több Anglus reguláris katonát hozzájuk, 80-nál, 4 ágyukkal, 3 és 6 fontosokkal. Az Ashantes-Király' segítségére még néhány más Királyok' is jelentek-meg. A' mi Szövetségeseink az Aquimbuhi, és Adon-onaka, az Aquapimi Király neveztetnek, mint nevezetesebbek; kisdud Fejedelmek is néhányan ott voltak sergeikkel.

„Az Ashantik' serge 25 ezer emberekből állott. Obert-lieutenánt Purdon Jul. 29-dikén indult útnak Akrából az oda valami 18 mértföldnyire lévő Mongaszi nevű helységhez; onnét Aug. 4-dikén Aschukánhoz, 's 8 dikén az Akrához 24 mértföldnyire lévő széles kiterjedésű térségre érkezvén, ott erős tanyába helyhezette magát, 's ez egy igen kellemetes nap lévén 's a' Jövendőmondók által a' Királyra nézve igen kedvező napnak mondattatván lenni, ezért a' Király által tsata' napjává határozottatott; 's 9 órakor reggel, mint már a' Jövendőmondók által különben is meggyőzhetetlennek nyilatkoztatott ellenség, nagyon hevesen réánk ütött. A' verekedés már egy óráig tartott vala, midőn hirtelenséggel tsendesség lett, melly az által okoztatott, hogy a' mi jobb szárnyunkat formáló Fantischek 's egyéb Szeretsenek hátat kezdték adni. Hanem éppen ezen veszedelmes pillanatban a' Fantischek a' magok megfutamodása által a' mi reguláris embereinkkel lévő 4 ágyuknak magának Oberstl. Purdonnak igazgatása alatt, a' dolgozásra nyílást tsinálván, ezek olly gyilkos kártáts és haubitz tüzet adtak a' rájuk rohanó ellenségre, hogy ezt nem soká rettenetes ijedség lepvén-meg, 's csoportonként döntetvén a' földre, megfutamodott, 's olly hebehurgya futással távozni kezdett, hogy azt se tudta, merre fusson.

„Az Aquimboi Király, kinek a' vala eleibe szabattatva, hogy az Anglus ágyukat megszollalni halván, a' tartalék-

ból azonnal előre nyomúljon, ő ekkor a' futó ellenséges tsapatra ütöt, 's már ekkor nyilván lehetett látni, hogy miénk a' győzedelem. Ha a' mi Áfrikai Szövetségeseink mind így viselték volna magokat, mint ez a' Király, se az Ashantisek Királya se egy embere el nem ment volna.

„Nagyon bajos ezen embereket a' Taktikai egyetértéshez szoktatni a' tsatázásban a' systema szerént való hadi munkálódásra, nem azért, hogy ők elég vitézek 's bátrak nevolnának, hanem sőt inkább hogy még igen vitézek, melly azt okozza, hogy legkissebb előrevigyázás nélkül rohannak az ellenség' tartalékjára, a' nélkül, hogy tudnák, mire találnak ott, akkor osztán, midőn nem vélt ellentállásra találnak, rettentő rendetlenséggel vissza futamodnak.

„Az Ashantik' vesztese ezen tsatában, a' holtakat, sebeseket és elfogattattakat öszsze számlálván, 2800 ra mehet, kik között 800 elestek találtatnak. Egész gazdag táborjok éppen azoknak a' segítő sergeknek lett zsákmányává, mellyek azt legkevesebbé érdemelték-meg, mint hogy legkevesebbé különböztették-meg magokat. Az ő zsákmányaikká lettek egyebek között a' Király' gála arany Paraszolja (árnyéktartója), az ő gála arany széke, sok arany-por, elefánt-tson, és sok egyéb drágaságok.

„Az Aquapimi Király a' szerentsétlen Makarthy fejit nyerte-el mint ragadománt, mellyet az Ashanti Király, mint legbetsesebb Talismánt, úgy tartott, 's úgy vitt-el most is magával ezen háboruba, így okoskodván, hogy ez az ő népében úgy feleleveníti a' vitézséget és bátorságot, hogy éppen meggyőzhetlenné teszi azt. [A' Király Adononoqua, ámbar Szövetségese az Anglusoknak; még se akarja ezt nékiek által adni. Mikor néki ezen Fő a' kezire került, két árkus papírosba volt takarva, mellyeken külömbkülömb Arabs írások találtattak; a papíroson fellyül selyem kendőbe (keszkenőbe)

kötve; 's mind ezek a' párdutz-börbe varba.

Orosz Birodalom.

November 7-dikén megérkeztek Pétersburg azon győzedelmi jelek, mellyeket az Oroszok az Elisabethopoli ütközetben vettek-el a' Persáktól. Fényes pompával vitettek-bé oda. A' Zászlókat a' Nemes testörzök' altisztjei vitték; 's ugyan ezen testörző seregnek egy csoportja vezette a' parádét-tartó serget 's ugyan azt ezen seregnek egy más csoportja rekesztette is bé. A' trombitások győzedelmi marschokat fűttak.

A m é r i k a.

A' Brasiliai hadi hajós sereg olly módon megverte, a' Buenos-Ayrésit, hogy magok a' Buenos-Ayresi tudósítások, mellyek ezen verekedésről emlékeznek, azt mondják hogy ezen utolsó tsaknem semmivé tétetett. Egy Buenos-Ayresi levélben, melly onnét Augustus' 2-dikán indult, így, fejeztetik-ki ezen nagyon véres tengeri verekedés. — „

„Tegnap nevezetes verekedés fordult elé a' mi kikötőhelyünk előtt a' Brasiliai és a' mi hajós sergeink között. A' mi valósággal vitéz de igen vakmerő-bátor Admirálisunk *B r o w n e*, megtámodta a' mi ennél sokkalta erősebb ellenséget, de attól tsaknem egészen semmivé tétetett, annyira, hogy kéntelenek vagyunk megvallani, hogy nekünk majd semmi tengeri errőnk nintsen többé. A' Brasiliaiak Jul. 31-dikén érkeztek-meg kikötőhelyünk elejibe. A' következő éjjeli 10 órakor igen nagy setétség lévén kivezett a' mi kised hajós sergünk, hogy az ellenséges linéát véletlenül meglepje; de rosszúl ütött-ki próbatétele; a' verekedés ekkor két órát

tartott, de minden nagy következés nélkül. Reggel nap' feljötekor (Aug. 1-sőjén) egymással szemben-állva viradtak-fel a' hajós sergek, 's a' verekedést azonnal megújították, 's reggeli 7 órától fogva déli 12-tőig folytatták. A' Brasiliaiak a' mi Admirálisunk' hajója ellen fordították legfőbb iparkodássokat 's azt az ő négy nagyobb hajójik magok közzé szoritván, két egész orákig ágyuztak, rettentő tüzeléssel. Szemeinkel láttuk a' partrol, hogyan dőltek a' hajó árbotzfáji 's hogyan hullottak vitorláji egymás után annak fedelére, míg magát a' hajót is egészen össze törték, mind addig, hogy már kormányozni se lehetett, 's ekkor osztán egy fővény-padra hajtatott. Maga az Admirális egy tsajkára kapván-fel, azzal evezett állal egy más hajóra, 's még egy darabig folytatta a' verekedést. Szerentsénkre eltsendesedett a' szél, melly által a' mi egyéb hajójinkidőt nyertek arra, hogy ágyus tsajkájink' segedelmével magokat a' kikötőhelybe bévonhassák, de össze rontatva, hogy mostanság egy darabig bizonyialki nem fognak állani a' viaskodás' helyére. Tsak Admirálisunk' hajóján 150 elesett és megsebesedett emberek találtattak. De e' még nem vala elég; szerentsétlenségünknek megtézésére a' következő éjjel olly rettentő szélvész támodott, hogy három hajójinknak özszerontván evezőjiket, a' többekben is sok kárt okozott. Az egyik egy kőszikla-ágyra vettetvén, 's feneke betörvén, ágyuit, eleségeit a' tengerbe hányni kéntelenített. Már mest mindnyájunk által kezdjük látni annak igasságát, a' mit sokak előre megmondttak, hogy részünkről valóságos esztelenség volna az, hogy egy olly hadi hajós sereggel, mint a' Brasiliai, megakartunk mérkezni. Már most midőn semmi ellentállást nem látnak magok előtt, még jobban bézárták kikötőhelyünket az ellenséges hajók. Országlószékünk már tsak

azon hadi hajókha helyhezveti reménségét, mellyeknek megérkezését Chiliből várja.“

P o r t u g a l l i a.

Annak alkalmatosságával, midőn a Portugallus Regementeknek Lisbonából az Algárbiai támadók' elnyomására lett metelekkor, a' Régens Princzaszszonymellett való szolgálatra Anglus katonákat kellett a' partra kitenni, illy kemény parantsolatot vett az Anglus tengeri katonaseregnél szolgáló Májor Adair a' Tágus torkában álló Anglus hajók vezérétől Vice-Admirális Beauklerktől: — „

„Az Oozeán nevű Línéa hajórol, a' Táguson Okt. 13-dikán 1826-ban: „Ahoz képpent, mint én ma reggel megparantsoltam hogy az úr 150 tengeri katonát (3 Kapitányokkal, 2 Hadnagyokkal, és 4 altisztekkel, a' partra a' végre kiszálltson, hogy az Ajudai kastélyban a' Princzaszszony' Udvarában, strázsai szolgálatot tegyenek; ehez képpent, mostanában parantsólja-meg az úr a' kiszálló tsoport Kommandánsának, hogy magát pontosan a' következő utasításhoz szabja: „Ezen tsapatnak elhatároztatása az, hogy testörzői szolgálatot tegyen, 's ha a' szükség kívánandja, a' Régens Princzaszszony és Familiája' bátorságára 's oltalmára, mindent megtegyen, a' mi meg fog kívánlatni. Ezen Főtiszt senkitől mástól semmi féle parantsolatot el ne fogadjon a' Régens Princzaszszonyon kívül, melly végre egy Portugallus tiszt adatik melléje, hogy véle a' Princzaszszony' parantsolatait közölje. Ezen Anglus strázsa seregnek semmi olyant nem szabad tselekedni, a' mi néki egyéb katonasággal való özszeelegyedésre okot szolgáltatathatna. Semmi eláfördülható czivakodásokba, veszekedésekbe, ne avatkozzék,

ha tsak azok a' Királyi Familia' bátorságát nem védelmeztetik. Belemtől (az Ajudai kastély' szomszédságában) egy kiáltásnyi távolságra szüntelen egy tsapatja fog állani vígyázaton, és ha a' kastélyban éjjel vagy nappal, nyughatatlanság talál támodni, vagy pedig ha a' strázsán álló Anglus tiszt a' Princzaszszonytól valami dologra meghívattatik, ezen esetre meghatározva parantsolom, hogy ezt nékem az említett hajós strázsa azonnal tudtomra adja.

G ö r ö g O r s z á g.

Egyik utóbbi alkalmatossággal említettük vala a' Gen. Gura' halálát. E' most a' Triesti tudósítások szerint egy Korfui levél által is erőssittetik: de nem úgy, mint mi írtuk, hogy az alatta lévő fegyveresek támogtak volna fel ellene, 's ezek ölték volna-meg, hanem hogy ő két versbéli kemény kiütéseket' tévén Akropolisbol, ezen kiütések között az utólsóban az ellenség által ölettetett-meg, minekutánna a' szerentséje lett volna, hogy 500 emberekből álló segítséget bé vitt a' várba.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsőége folyó hónapnak 23-dikán költ Felsőeges Határozása által a' Cs. K. Közönséges Udvari Kamaránál ezen Udvari Tanátsosokat, ugymint: B. Mayer, Floch, Breitenstein, Quier, Fritz, Dillinger, és Paulovics urakat, az ő sokáig tartott jó szolgálat-tétéleikkel való Felsőeges megelégedésének kijelentése mellett, nyugodalomra botsátani méltóztat.

Purkhart Norbert Urat az Ország-lószéki Tanátsost 's a' Cs. K. Közönséges Udvari Kamaránál lévő Referenset, Krausz Filep Urat Gallitziai Kormányozó Taná-

tsost, 's B. M ü n c h Antal Urat az Egyesített Udvari Cancelláriánál lévő Udv. Titoknokot, Systema szerént való fizetéssel a' Cs. K. Udvari Kamara' Udv. Tanátso-saivá, 's Cs. K. Udvari Kamara Udv. Titoknokját K n e i d i n g e r András Urat pedig Puvkhart Norbert Úr helyébe három ezer forintokból álló fizetéssel és systema szerént való szállás-pénzel, Alsó Austriai Országlószéki valóságos Tanátosá kegyel-mesen máltóztatott kinevezni, úgy mind-azonálial, hogy ő a' Cs. K. Udvari Kama-ránál üljön és votummal birjon, hanem az általa eddig viselt Udv. Titoknoki-hely megszűntétődjék.

Egyszersmind úgy jelentetett-ki az Ő Felsége Felséges akaratja, hogy az eddig megüressedve állott négy, és továbbá a' most nyugodalomra botsáttatott Udvari Tanátosok által üresen maradott hét Udv. Tanátososi helyek, mellyek a' fenn megemlí-tett új kineveztetések által bé nem töltet-tek, a' Cs. K. Udvari Kamaránál egészen megszűnjenek.

A' Magyar Kurírnak egyik nagy érde-mű Bétsi Olvasója, következőt közli a' két Magyar Hazával: — „

„A' múlt 42-dik számu Magyar Ku-rírnak 333-dik oldalán említett Trappista Barát; magát Magyarának tartotta, egyne-hányszor volt nálam az 1807-dik eszten-dőben Budán tartott Ország Gyűlése' al-kalmatosságával, szép magyar civilis kön-tösben arany kulcs függvén a' mentéjének bal zsebje. Az eredeti neve Báro G e r a m b Ferdinánd. A' Báro Garamb Fami-lia a' Magyar fő Nemesek közzé tartozik. Ferdinánd egy felette sok költségbe ke-rült, Német nyelven készített munkája ál-tal tette magát nevezetessé, mellyet abban az esztendőben botsáttatott világra, a' mely-ben a' Felséges Uralkodó Ház az Austriai Császári titulust méltóztatott magára ru-

házni. Az 1805-dik esztendei háborubar-egy szabad sereget (Frey Corps) igyeke-zett Bétsben felálítani, hanem az ellenség verbulása alatt ott lepte, 's igen nehezen tudta magát megmenteni. A' Képét maga-réze pompásan kimetzetette a' szerént, mint akkor kardjához kapott, 's rajta Vi-tézek! szavakat mondani látszatott. A' kép-majd harmadfél lábnyi magasságú 's egy nyomtatványnak az árra legalább is har-mantz forint volt váltóban. Alája ezen em-lékezetre méltó szavak voltak metzve: — „Ferdinand Geramb des heiligen Römi-schen Reichs Freyherr, Kais. und K. K. „wirkl. Kämmerer, Oberster und Comman-dant des Ihrer Majestät der Kaiserin von „Osterreich allerhöchst Namenführenden „Frey Corps.

„Um der Gefahr entgegen zu gehen „entreisse ich mich den Armen einer ge-liebten Gattin, und sechs unmündigen „Kinder, Meine Pflichten gegen sie sind mir „heilig, heiliger aber noch die Pflichten „gegen Kaiser, und Vaterland; denn ich „war eher Bürger als ich Gatte und Vater „war. Das Glück der Meinigen sichere ich „indem ich den Feind bekämpfe; und sol- „te ich in diesem Kampfe fallen, so wird „das Andenken an mich das Glück und „der Stolz meiner Kinder seyn“

„Auszug aus dessen Proclamation an „Wiens Einwohner den 10. Nov. 1805.

Sok viszontagságai után ide hagyta Bé-tset 's Nápoly Országba és Siciliába, on-nan Spanyol országba vette magát, a' hol a' Trapisták közzé állott mint Fráter, An-tal név alatt.“

Minekutánna kedves útasunkról K ö-r ö s i r ö l már több versben írtunk, a' nélkül, hogy minden felölle kiadott tudó-sításainkban az ő életben-létének r e m é n l- h e t é s é n é legyéb vigasztalásra találhattunk volna: itt közlünk ismét egy levelet, mely-

ben ugyan egy szóval se említették Kőrösi, hanem fordulnak sok olly környü-
állások benne elé, mellyeknek olvasása
mellett nem lehet hogy megdobbanva e-
féle eszmélődéseket ne forgassunk elménk-
ben: Itt Rőrösinek is jelen kellett len-
ni! — Valyon a' többekkel együtt nem
itt történt-e az ő halála is? 's több e'-félék.

A' levél mellyet itt közlünk, az Orosz
birodalomból azon Orenburg nevű tar-
tománynak, melly a' Caspium tenger, 's
Astrakán és Kasán között fekszik, ugyan
Orenburg nevű fő városabol indult Sept.
30-kán (Okt. 12-kén 1826-ban), és Berlin-
ben a' Vosz ujságában botsáttatott köz-
re. Ezen megjegyzés figyelmet érdemel,
azért, hogy Orenburg városa a' maga hoz-
zá tartozó erősségekkel egyetemben a' Bas-
kiri Tatórok és a' Jaiki Kozákok' földjén
lévén építetve, egyebek böztt arról is ne-
vezetes, hogy az ezen vidéki Orosz vég-
határokból való's az Ásiai egyéb délfelő fek-
vő idegen tartományokból ide-'s-tova utazó
Karavánoknak ezen városban van az ő
megállapodási pontjuk. — Az innét jött
levélnek foglalata ennyiben áll: — „

„Te, a' Berli ni Ujságokból egy idő-
ólta némelly tudósításokat közlöttél véllem.
Moorcroft nevű Anglusrol. Én most
újabb környüállásokat írhatok néked Moor-
croft Utazórol. Néki rossz vége lett Bu-
charában. Véget kelle vetnie nevezetes
útozásainak; mint hogy mind maga, mind
egyéb utazó társai elvesztek. A'-mit felölle
tudok, azt én egy Kaschemiri Indus-
tol és egy Tatártól tudom, ki éppen ak-
kor Bucharában tartózkodott. Ezek mind
ketten a' mult nyáron érkeztek oda a' leg-
újabb Karavánnal; az Indus 150,000 Ru-
beleket érő Schált (Shawls) hozott el-
adni oda. Ez Anglus Karaván volt, kik köz-
zül az elsőt az Indus Murkarewnek
nevezi, 's azt mondja felölle, hogy Persa
és Indus nyelven is folyvást beszélt, mint
hogy negyedfél esztendő előtt jó idejig

Kaschemirben tartózkodott 's éppen nál-
lok (t. i. ezen Indusnak egy rokonjánál)
lakott. Innét Kaschgar felé szeretett volna
menni, hogy ott Argamaks nevű, Bu-
charai lovakat, vásároljon, de nem enged-
te-meg az ott lévő Chinai Kormányozó.
(Buchariának legtöbb részeit most China
birja; Kaschgárt is, melly most Chinának
éppen nyugoti tartományát 's várossát te-
szi, a'-hol mindenkor 5—6 ezer Chinai
katonák tanyáznak. Ide egyenesen megy'
egy út Kaschemírből. Ez Ladakon megy'
által). Erre felé nem folytathatván útját,
Kabul és Balk felé tért Murkarew
a' maga kis Karaványával, tudniillik azon
úton, melly az Indus vidékeiről nyugot
felől viszi az embert Buchara és Ásiának
egyéb északi tartományai felé. Ezen kettő-
nél több utak nem is taláthatnak keleti In-
diából északra). Ezen második utat foly-
tatván a' Murkarew' kitsiny Karavánja,
egy népség, melynek Haesarae a' ne-
ve Kabul és Balk között, 12 ezer embe-
rekkel réa ütött: hanem az Anglusok egy
tevéről egy ládátskát, lepakolván olly sok
tüzet hajgáltak ezen ragadozó népre, hogy
ordítva futott-el. Ezek Kongrów' rakétái le-
hettek. A' fenn említett Tatór beszéli
továbbá, hogy ezen Bucharába érkezett
Karaván 8 elékelőbb Anglusokból és egy
Nem-anglusból állott; a' többek bérfefo-
gadott Indusok és Afghán-Persák voltak; a'
kereskedő portékát (a' Schwalokat) 's egyéb
terhet 150 tevék hozták. A' Bucharai Tiszt-
viselők 's maga a' Bucharai Khán is az An-
glusoktól megvesztegettetvén, a' Khán
nagyon kedvezett nekik, hanem a' nép
irigykedő szemekkel nézte, hogy a' Kus-
Bégihez (Financzministerhez) 's még a'
Khánhoz is gyakran bójárnak. Ezen Khán
ellen éppen ekkor feltámodtak vala az Us-
bekeknek (a' Nemességnek) némelly vidékei;
a' hadakozás már folyt. A' támodók vala-
melly városba vették vala bé magokat,
hol sántzokkal lévén körülvéttetve, a' Khán

sergei nem férhettek hozzájuk. Ennek is nagy szolgálatot tettek az Anglusok; ismét levettek a' tevéről egy rákétás ládátskát, 's olly sok tüzet hajgáltak be az Usbekekre, hogy ők azonnal kifutottak a' városból 's megadták magokat. Azután elégséges Argamakokat vásárolván-öszsze, azokkal elmenni szerettek volna az Anglusok Bucharából, hanem a' Khán nem akarta engedni, azt kívánván hogy maradjanak ott 's váloljanak nálla szolgálatot: de a' miből semmi se lett, mint hogy ők Burharát engedelem, nélkül is oda hagytak, hanem mikor már Bucharának határain kívül voltak, ott őket a' ragadozók megtámodták 's az utolsó emberig mind megölték, kivévén az Anglusoktól bérbe fogadtatott Indusokat és Afghánokat, kiket elbotsátottak, de azután a' Kabul felé menő úton ezekre is rájuk ütöttek a' Haesaraek. — Így beszél a' Tatár: — az Indus ellenben azt mondja, hogy ő ezen Karavánnál csak három Anglust látott, kik a' tulajdonosok voltak, kik között az első, Murkarew, minekutánna Bucharából elment volna, Balgban meghalt; a' második ki Orvos Doktor volt, Masarban, a' harmadik pedig Ankoiban (mellyek Balgtól nem messze lévő városok) és így mind hárman, meghaltak.

„Ebből ha többet nem is, legalább annyit tanulhatunk (így végzi levelit az Orenburgi tudósító) hogy melly gyanus szemekkel tekintség a' Közép Ásiailakosok az Európaikat, és hogy melly nehéz ha talám nem éppen lehetlen is, azon vidékeken útozni. Hogy Murkarew, mint ezen Indus és Tatár az Anglus Karavánnak első tulajdonosát nevezték, valósággal Moorcroftt (a' Kőrösi Jótévője) volt, ez eránt én annyival bizonyosabb vagyok, hogy egyszer te-magad

e-képpen írtál hozzám: Moorcroftt (olvasd Muhrkraff) 1823-ban December hónapban a' Ladaki vidékeken tartózkodott, melly (mint a' Berlini ujság megjegyzi), az Indus mellett lévő kis Tibétnek a' fő városa; és ez, az Indusnak beszédével is megegyez, ki azt állítja feljebb, hogy Murkarew negyedfél esztendő előtt Kaschemirben lévén, onét Kaschgár felé kívánt volna menni, 's ezt meg is próbálta, de a' Chinaiak nem botsátották be. Azt is beszélt az Indus, hogy ő szemével látta, mikor az Anglusok portékájit Masarban a' piatzon elkotyavetyélték. Méltán gyanítani lehet, hogy Masarban ölték-meg őket; 's ha szintén a' Tatár azt erőssíti is, hogy az úton támodták meg őket a' Haramiak, ez tsak azért hirteltetett-el, hogy a' gyanú ne háromoljon azon város' lakosaira 's általjában a' Bucharaiakra.“

(Jegyzés. — A' M. Kurír a' felhozott levélre nem hozhat fel egyebet annál, hogy, ha mind azokat, a' miket Kőrösiről már eddig közre botsátottunk, és most ezen levelet is jól megolvassuk, 's a' felhozott esztendő számokat megtekintjük, nagyon hihetőnek találjuk, hogy Kőrösi is ezen szerentsétlen Karavánnal tette a' Bucharába való utat. A' Quartérly Orientalban a' mondatott, hogy Kőrösi 1822-től fogva 1824-nek Oktoberéig Tibétben maradt; a' fenn felhozott levélben pedig az itatik, hogy Murkarew is ott volt még egész 1823-ban. Tehát ebből nyilván következik, hogy az ő Karavánja 1824-ben indult útnak Tibétből Ladak' tájáról Bucharára felé. Azt is tudjuk, hogy Kőrösinek ezen idő óta nem lehet nyomába akadni).